



NYUGAT - MAGYARORSZÁGI EGYETEM
SAVARIA EGYETEMI KÖZPONT

Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ

Regionális tehetséggondozó rendszer működése a Nyugat-dunántúli régióban

TÁMOP-4.1.2/08/1-2009-0014

MÉNFOCSANAKI PETŐFI SÁNDOR ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

BEVEZETÉS

A Magyar Nyelv Értelmező Szótár szerint a tehetség: „képesség valamely területen az átlagosnál tartósan magasabb szintű teljesítményre.” A természet adta, veleszületett képességeknek éppúgy meghatározó szerepe van, mint a szocializációs folyamat bizonyos elemeinek. A tehetséges ember fogalma sokunk számára azt jelenti, hogy az ilyen emberek átlagon fölüli képességekkel és személyiségjegyekkel rendelkeznek; művészek, tudósok, sportolók, akik rendkívüli teljesítményekre képesek. *Joseph S. Renzulli*, amerikai pszichológus definíciója szerint a tehetség az értelmi képesség (az intelligencia), a kreativitás (az eredetiség) és a feladat iránti elkötelezettség (szorgalom, kitartás) egybeesése. Ha ez a három dolog szerencsésen megvan valakiben, és még produkcióhoz, teljesítményhez is vezet, az a tehetség látható bizonyítéka.

Hosszú időn keresztül az a nézet volt domináns, hogy „a tehetség utat tör magának”, csak hagyni kell kibontakozni. Ezt ma már minden kutató, hozzáértő gyakorlati szakember téveszmének tartja, s csak arra jó, hogy letegyük a saját vállunkról a felelősséget, s áthárítsuk a „tehetségígéretekre”, megengedve azt a következtetést is: „ha nem tört utat magának, minden bizonnyal nem is volt eléggé tehetséges a diák”. Ma már világszerte egyértelműen megfogalmazódik az a követelmény, amit Czeizel professzor már évekkel ezelőtt meghirdetett: „A tehetséget keresni kell”! Sokan az iskolai tehetséggondozó munka legkritikusabb pontjának tartják ezt a területet. Nem véletlenül, hiszen ha nem találjuk meg az igazi tehetségeket, a leggondosabban összeállított a program sem lehet hatékony. Másrészt azért is kritikus elem ez, mert ugyanakkor nagyon nehéz korrekt módon azonosítani a tehetséget.

A pedagógusok számára az iskolai oktatásban-nevelésben jogszabály is rögzíti, hogy foglalkozzanak a tehetséges gyermekekkel. A közoktatási törvény (Kt.) több pontban is kötelezően írja elő a tehetséggondozást. A 10. paragrafus szerint: „A gyermeknek, tanulónak joga, hogy: ...képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön.” A Kt. 19. § (7) bekezdése szerint a pedagógusokra is vonatkozik kötelezettség: „...nevelő és oktató tevékenysége során vegye figyelembe a gyermek, tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, fogyatékosságát, segítse a gyermek, tanuló képességének,

tehetségének kibontakozását, illetve bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkózását tanulótársaihoz.”

AZ ISKOLAI TEHETSÉGGONDOZÁS FELADATAI

Az iskolai keretek között folyó tehetséggondozás két fő feladata:

1. A tehetséges tanulók felismerése

Az iskola tanulói között meg kell találni azokat a tanulókat, akik az iskolai munka bármely területén / tanulás, sport, művészetek stb. / messze kitűnnek társaik közül.

2. A felismert tehetségek lehetőség szerinti fejlesztése.

Figyelembe véve az iskolánk szerkezetét, a rendelkezésekre álló eszközöket, az látszik célszerűnek, hogy az általános művelődési központ rendszerét felhasználva igyekszünk felfedezni, fejleszteni az iskolában tehetségesnek mutatkozó tanulókat. Rendelkezésre áll a közművelődés, a könyvtár, az iskolában a tanóra, a szakkörök, versenyek, nyári táborok.

Az iskola és a külső tényezők viszonya

A család és iskola viszonya a tehetséges tanulók esetében különösen fontos kérdés. Legfontosabb szempont, hogy a két fél kapcsolatát a tanulók érdekében való együttműködés jellemezze a kölcsönös bizalom jegyében. Az iskola feladatai közé tartozik, hogy a családot tájékoztassa: milyen módszerekkel, eljárásokkal él a tanulóval való foglalkozások során, ezektől milyen eredményt vár.

A tehetséges tanuló és a társadalom között az iskola híd szerepet tölt be, hiszen a társadalmi elvárások elsősorban az iskolával szemben fogalmazódnak meg, az iskola pedig ezeket ülteti át a napi oktató-nevelő munka gyakorlatába.

Az iskolai tehetséggondozás eszközei

Az iskolai tehetséggondozás a tehetséges tanulók felfedezése mellett a megfelelő személyi és tárgyi feltételeket is magába foglalja. Nagy szerepük van a már felfedezett, vagy éppen felfedezésre váró tehetségeket gondozó tanároknak, akik hozzáértő, odaadó, elhivatott munkájukkal segítik a tanulókat.

Az iskolai tehetséggondozás különböző módon és helyen folyhat, elsősorban a tehetséges tanulók számától és tehetségük típusától függ. A differenciált órai munka, a szakkörök, a

versenyekre való felkészítés, egyéni és kiscsoportos foglalkozások nyújthatnak lehetőséget ahhoz, hogy megfelelő eredményt érjünk el.

TEHETSÉGGONDOZÁS TANÓRÁKON

Egy tanár feladata, hogy a tanórán észrevegye azokat a gyerekeket, akik tehetségesek, akik az átlagosnál jobb képességűek a tanórákon. Ezt észre lehet venni abból, hogy az adott tanuló nagyon figyelmes, érdeklődő, de a renitens magatartás mögött is meghúzódhat egy-egy különös képességű gyerek. Ők a feladatokat hamar, az átlagosnál eltérő, esetleg egyszerűbb módon hajtják végre.

Ezeket a gyerekeket támogatni kell. Ha túl könnyűek számukra a tanórai feladatok, akkor célszerű más, komplexebb feladatokat adni. Több problémát felvető feladattal készülni. Lehetőséget kell adni a számára, hogy tehetségüket megmutassák. A differenciált munkaszervezés, az egyénre szabott feladatok és módszerek segítik a tehetséges tanulók fejlődését.



TEHETSÉGGONDOZÁS MÚZEUMPEDAGÓGIAI FOGLALKOZÁSOKON

A győri Városi Művészeti Múzeum az óvodás és iskoláskorú gyermekeknek egyaránt bőségesen kínál programokat. A nagy sikerű nyári táborok mellett hétfélig művészeti foglalkozások, képzőművészeti és irodalmi pályázatok, s múzeumpedagógiai órák szerepelnek az intézmény kínálatában, amelyen rendszeresen részt veszünk tanítványaimmal.

Mitől különleges, mitől értékes egy múzeumpedagógiai óra?

Elsősorban a helyszíntől, a műemléképület sajátos légköre, a kiállított tárgyak valósága, érinthető közelsége varázsolja el a gyerekeket. Másodsorban a művészetpedagógus személye, otthonossága a gyűjteményben, a vizsgált korban, életműben. Végül a foglalkozás komplex programja, mely az ismeretszerzést manuális tevékenységekben teszi izgalmassá.



TEHETSÉGGONDOZÁS SZAKKÖRÖK KERETÉBEN

Intézményünk általános művelődési központ, amely, mint szervezeti forma magába foglalja az óvodát, az iskolát, a közművelődési egységet és a könyvtári egységet is. Így lehetőségünk van a tehetséggondozás sokszínű megvalósítására. A város gazdasági helyzete évek óta nem teszi lehetővé az iskolai szakkörök széles körének működtetését. A közművelődési egység viszont eleget tud teremteni a sokféle szakkör meghirdetésének. A Bezerédj-kastélyban folyik a zeneoktatás és vizuális művészetekhez kapcsolódó szakkörök. Felnőttek és gyerekek egyaránt kihasználják a felkínált lehetőségeket. Azokról a tanulókról, akikről az iskolai oktatás keretében kiderül, hogy különös módon vonzódnak a vizuális művészetekhez, és szívesen vesznek részt alkotó munkában, manuális intelligenciájuk az átlagosnál magasabb, nekik lehetőséget biztosítunk arra, hogy minden héten 2 órában tovább fejleszthessék tehetségüket. Olyan anyagokat adunk a kezükbe, amelyeket tanórai keretek között nem ismerhetnének meg, valamint olyan technikákat is kipróbálhatnak, amelyekre az iskolában nincs lehetőség. Az egyéni foglalkozásoknak is terepet tudunk adni.

TEHETSÉGGONDOZÁS A RAJZ ÉS VIZUÁLIS KULTÚRA VERSENYEKEN

A diákság tudásszintjének, félkészültségének, tehetségének összemérése mindig jelentős szerepet kapott az oktató-nevelő munka folyamatában. A Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Intézet minden tanévben meghirdeti a rajz és vizuális kultúra tantárgy egyéni

megyei szintű tanulmányi versenyét. Erre a tanulmányi versenyekre való felkészülés komplex feladatok megoldását teszi lehetővé. A grafikai megoldások, a színtanulmányok, a dekoratív felületek megtervezése, a tárgytervezés és alkotás a vizuális megismerés teljes körét lehetővé teszi és megköveteli a tanulóktól. A sikeres bemutatkozás, a versenyen elért kimagasló eredmények segítik a tanítványaim fejlődését. Köztudott, hogy a művésznak is az alkotáshoz a mesterségbeli tudás mellett inspirációra is szüksége van. Ezek forrása kétféle lehet. Külső és belső forrásból fakadhat. A jó tanárnak is szüksége van az inspirációra. Nekünk sem elegendő a szakmai tudás, a visszajelzésekre számunkra is szükség van. A pedagógiai problémák megoldásához, a tanulást segítő helyzetek, az újabb és újabb gyakorlati feladatok kidolgozásához kell az a bizonyos inspiráció. Az elért sikereknek együtt örülünk, amely diáknak, tanárnak egyaránt további energiatöltést ad a kemény munkához.

Sokféle pályázaton, országos, megyei, városi, iskolai szintű megmérettetésen sikeresen veszünk részt. A kimagasló tanórai és szakköri alkotásokból minden tanév végén kiállítást szervezünk, melynek megszervezésénél mindent úgy bonyolítunk le, mint egy felnőtt művész kiállításának megszervezésénél. A „TANÍTVÁNYAINK TÁRLATA” már hosszú évek óta megerősíti diákjainkat abba, hogy a vizuális művészetek fontos szerepet játszanak az ember életében, illetve szembesülnek azzal, hogy a tanáraik is elismerik ennek a tehetségnek a fontosságát, így saját maguk is szívesen és aktívan vesznek részt a szakköri munkában.



NYÁRI KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁBOROK

Intézményünkben a nyári táboroknak is nagy hagyománya van. Már több mint húsz éve szervezem a tehetséges diákoknak a nyári alkotó táborokat. Reggeltől késő délutánig két héten keresztül 25-30 diák ismerkedhet a képzőművészet különböző technikáival,

anyagaival. A kézműves technikák, népi kultúra megismerése tovább színesíti a tanulók ismereteit, fejleszti kreativitásukat, alkotó fantáziájukat. A sokféle anyaghasználat, az iskolai oktatás keretében nem kipróbálható technikák, a jó közösségi színtér biztosítása vonzó lehetőség az intézmény tehetséges diákjai számára. Az itt elkészült alkotásokból a tábor végén kiállítást szervezünk, amelyre meghívjuk a szülőket, testvéreket, rokonokat, tanárokat, az intézményünk vezetését. A gyerekek büszkén mutatják be a két heti alkotó tevékenység szebbnél-szebb műveit. A város múzeumaiba is ellátogatunk, ahol megismerkedhetnek a múzeumok kincseivel, a város híres alkotóival, művészeivel egyaránt. Ez az esemény is inspirálja őket további munkára.

ADY ENDRE ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS AMI ZALAEGERSZEG

Fizika szakkör kooperatív módon digitális eszközökkel

A jó gyakorlat célja:

- A természettudományos tárgyak ismeretanyagának kiegészítése újszerű módon
- Kutatásmódszertani elemek az információk feldolgozásának hatékonyságát növelni
- A versenyeredményeket javítani
- Kísérletek, kísérleti eszközök, modellek létrehozásával a cél kezdeményezőkézség és vállalkozói kompetencia fejlesztése
- Fejtörőkkel, logi-sztorikkal a természettudományos kompetencia fejlesztése
- Digitális eszközök használatával a digitális kompetencia fejlesztése
- Internet , a tematikus linkek, a multimédiás anyagok , a tematikus televíziók használatával cél a matematikai kompetencia, a természettudományos kompetencia, a digitális kompetencia fejlesztése

Tanulóközpontú pedagógiai eljárásokat alkalmazunk, hiszen a tanuló öntevékenységét állítjuk a középpontba. A mindenkori létszámtól függően (általában 4-15 tanuló) csoportok alakítása különböző szempontok szerint. Felváltva a tanár és a diákok által javasolt témák, jelenségek, kísérletek kerülnek napirendre a tananyag függvényében (a diákok javaslataira a tanárnak előre készülni kell).

Az egyik csoport gyakorlati tevékenységet folytat : az adott modell, jelenség, kísérlet, működés áttekintése, következtetések levonása a feladat. Egy másik csoport interneten gyűjt anyagot a kapcsolatos információkról, majd dokumentumot készít. Egy újabb csoport egy meghatározó tudós életéről készít dokumentumot, prezentációt egy újabb számítógépen, vagy az előkészített kiadványok kapcsán. Ha a létszám megengedi egy negyedik csoport DVD-lejátszóról, vagy videomagnóról ide köthető filmet néz, foglal össze. A csoportok a munkájuk értékelése után, adott idő alapján, az előzetes tervek szerint

a következő feladathoz vonulnak át. Lehet egy téma a foglalkozás tárgya, de lehet több témát több csoportban is feldolgozni. Az ütemterv szerint be lehet iktatni logi-sztorikkal, fejtörőkkel foglalkozó, illetve a témából versenyre felkészítő csoporthelyszínt is (feladatok, jelenségvizsgálat...)

Az egyéni igényekhez igazodás is döntő tényező, nem beszélve a differenciálásról. Az optimális tanulási feltételek alkalmazása szerencsére tág határok között értelmezhető. A tanár mentorként tevékenykedik (tervez,szervez, irányít).

IKT eszközök, kooperatív módszerek, és a kutatómódszertani alapok használata jellemző a munkában.

A jó gyakorlat kiemelt és célzott jellemzője a problémaalapú tanulás,illetve kooperatív vita a csoportmunkák egyik jellemzője. Pedagógiai projektben kísérletek, modellek építése szerepel. Alkalmazzuk az interaktív és reflektív tanulási technikákat: fűrtábra, fogalomtáblázat, jelentés írása különféle források alapján, ötletbörze... Logi-sztorik, fejtörők is a csoportmunka részei. Kutatómódszertani elemek: megfigyelés, mérés, adatok rögzítése, feldolgozása (forrásanyagok, hivatkozások)

A fejlesztendő kompetenciák: matematikai kompetencia,természettudományos kompetencia, digitális kompetencia, hatékony, önálló tanulás, szociális, állampolgári kompetenciák, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, esztétikai és művészeti tudatosság és kifejezőképeség (kulturális) kompetencia. Aktuális műveltségi területek : Magyar nyelv és irodalom, Matematika, Ember a természetben, Informatika, Életvitel és gyakorlati ismeretek.

Az órán kívül nyújtott, de az órai tanulást is segítő információk hozzájárulnak a tanuló eredményeinek javításához. Remélhetőleg az itt végzett tevékenység által eredményesebb lesz a tanórai teljesítmény is, ha ez nem szükséges, segíti a tehetséggondozást, vagy csak egyszerűen örömet szerez az órai tananyag feldolgozástól eltérő, tanulási folyamatban.

Filmszakkör

1. A filmszakkör a zalaegerszegi Ady Endre Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészetoktatási Intézményben működik. Intézményünk anyagi lehetőségeihez mérten törekszik a tanulók érdeklődésének megfelelő szakkörök indítására, ezek egyike a filmszakkör, második éve heti 3 órás szakköri foglalkozásokat tartunk. A foglalkozásokat két magyar szakos pedagógus vezeti az iskola könyvtárában.

Iskolánk általános iskolai, gimnáziumi és művészeti alapképzést nyújtó intézmény. A tehetséges diákok az ének-zene, a rajz, a tánc területén lehetőséget kapnak a képességeik fejlesztésére tanítási órákon, de a tehetséggondozás nemcsak a tanítási-tanulási folyamatban, hanem a mindennapi gyakorlatban is jelen van.

2. A tehetséggondozó műhely tehetségazonosító munkája, módszertana

A tanulók érdeklődés alapján jelentkeznek a meghirdetett szakkörre. A csoport nyitott: az állandó 15 tag mellett csatlakozhatnak olyan tanulók is, akik csak egy adott programon vesznek részt.

A tanulói igények, a tanári szándék és egy a TIT által elnyert pályázat találkozásaként felmerült az ötlet, hogy a művészeteket komplexen felhasználó önálló művészettel, a filmmel is foglalkozzunk szakköri keretben: a filmmel, mint a személyiségfejlesztés eszközével.

A film a XX. századtól az emberi kommunikáció fontos eszköze. A teljes személyiséget formálja. Történeteket mutat be. Önmagában is motivál, hiszen az embert elvarázsolja, olyan világba kerülhet általa, amely leképezi sajátos eszközökkel a valóságot, kockázatok nélkül élhetünk meg a hősökkel azonosulva különböző helyzeteket. Pozitív és negatív példákat is megmutat, s ezekben a negatív példákban is sok nevelő erő rejlik.

A 10-12 éves gyerekeket szólítottuk meg, hiszen ők azok, akik könnyebben formálhatók, akik kiskamaszként sok- esetleg személyiségük fejlődésére károsan ható- filmmel találkozhatnak.

Szakkörünk célja, hogy értékek felismerésére, egymással való együttműködésre, toleranciára neveljen a közös filmnézéssel és a filmekben rejlő nevelési helyzetek kibontásával. Komplex fejlesztésről van szó, a közös munka (csoportmunka) során a megfigyelt szempontok megbeszélésével, szívesen végzett, motiváló feladatok megoldásával, szórakoztató módon. Szeretnénk felkelteni és fenntartani az érdeklődést a film műfaja iránt, az alkotó fantázia kibontakoztatására, az egyéni adottságok, képességek fejlesztésére törekszünk. Igazi értékeket szeretnénk megmutatni és átadni tanulóinknak, megtanítani őket a média helyes használatára. Kritikus médiahasználatra nevelünk. Erre manapság különösen figyelniünk kell, mivel a gyerekek kicsi koruktól kezdve hosszú időt töltenek a televízió, a számítógép előtt, sok filmet néznek- fontos, hogy felismerjék az értékeset, és el tudják utasítani az értéktelen alkotásokat. Normák közvetítésével az etikai érzék fejlesztése is célunk. Nemzeti hagyományaink megismertetésére is hangsúlyt fektetünk. Fontosnak gondoljuk az optimizmust, az életszeretetet, a humort. Erősítjük az önbizalmat, sikerélményt adunk a tanulási problémákkal küzdő tanulóinknak is. Fejlesztjük a szókincsüket, internetes keresésekkel a digitális készségeiket formáljuk. A gyűjtőmunka során a gyerekek megismerkednek a múltunkkal, a saját kultúránkkal, megismerhetnek a filmek kapcsán más kultúrákat, szokásokat is.

A szakkör fejleszti a gondolkodást (keresés, válogatás, rendszerezés- analízis, szintézis műveletei), erősíti a figyelmet (a filmre, egymásra, a feladatra), megtanít csoportban dolgozni, ahol a tehetsége szerint mindenki hozzájárul a sikerhez. Jó eszköz a felnőtt-gyerekek kapcsolat mélyítésére is, hiszen a közös munka során a gyerek ráirányíthatja a

figyelmünket olyan szempontra is, amely számára fontos, vagy olyan problémára, amelyre választ kaphat a megbeszélések során.

A kiegyensúlyozott tanár-diák kapcsolatnak nagy hasznát látjuk a napi tanítási gyakorlatban is. A nevelés kölcsönösen ható folyamat, ez a mi szakkörünkre különösen igaz.

3. A tehetséggondozó munkába bevonni kívánt tanulók összefogó jellemzése

A szakkör munkájában részt vevő tanulók tehetségesek a saját művészeti területükön, ezt az iskolába való felvétel ténye és a későbbi eredményes bizonyítványuk is igazolja. A rajz tagozaton, és a tánc tagozaton tanulnak- az ének-zene tagozatosok délutáni elfoglaltságaik miatt nem tudnak a szakkör munkájába bekapcsolódni, ők énekkarra, hangszeres órákra járnak elsősorban. Szakköröseink között megtalálható tanulási nehézséggel küzdő SNI-s, hátrányos helyzetű tanuló, és a tanítási órákon kiválóan, jól, esetleg közepesen teljesítő diák is. Nem feltétel a kiemelkedő tanulmányi eredmény, mint ahogy a tanulási nehézségek sem befolyásolják a szakköri teljesítményt- viszont a tanórai teljesítményt emeli a szakkörön szerzett sikerélmény. Bátrabban szólalnak meg, fejtik ki véleményüket, magabiztosabban állnak ki társaik és tanáraik elé.

4. A tehetséggondozó műhely 30 órás programja (1.sz. mellékletben)

5. Várható eredmények, mérések:

Munkánk eredményességét többféleképpen mérjük.

Belső méréseket végzünk, szóban és írásban is megkérdezzük tanulóink véleményét a munkáról. (2. számú mellékletben a tanulói vélemények.)

Jó visszajelzés, hogy jelentkezők vannak a szakkörre- iskolán belül terjed a jó híre a gyerekek között.

Kollégáink, osztályfőnökök szóbeli visszajelzései a tanulói aktivitás emelkedéséről.

Külső mérés: a TIT Öveges József Ismeretterjesztő és Szakképző Egyesület „Zala új gyöngyei- műveltség és tudás” TÁMOP-os pályázatának keretében egy tehetségnapon való bemutatkozás.

A Nyugat-dunántúli Regionális Hálózatkoordinációs Központ referencia-intézményi előminősítési eljárása során bemutató órát és fejlesztő műhelyt tartottunk 2010. december 14-én.

6. A tehetséggondozó műhely munkájának, eredményeinek kommunikálása, annak publikálása

A Zalaegerszeg című lap tudósítása a szakkörünk minősítéséről

www.zalaeegerszeg.hu

A Szolgáltatói kosár Jó gyakorlatai között szerepel a programunk

A ZMÖPI honlapja: www.zalai-oktatas.hu

Iskolánk honlapja: www.ady-zala.sulinet.hu

Szándékunkban áll a helyi médiában szakkörünk munkájának, valamint a pályázat eredményének dokumentálása.

7. A fenntarthatóságra, a műhelyben részt vevők további követésére, segítésére vonatkozó terv

Szeretnénk továbbra is megtartani és működtetni szakkörünket, ebben segítene a pályázati támogatás elnyerése. A feljövő 5. osztályosokat szeretnénk bevonni, a régi tagokat a későbbiekben benntartani a szakkör munkájában, és felmenő rendszerben a 7. és 8. évfolyamra is kidolgozni a tematikát, így biztosítva a folyamatosságot a régebbi szakkörösök számára is. Így két korcsoport együttműködése is megvalósulhatna, még színesebbé tehetnénk a kínálatunkat.

8. Reflexiók

A filmszakkörünk tagjai a jelentkező 5-6. osztályos tanulók. Nyitott a csoport, vannak olyan filmek, amelyekre a nem szakkörösök is be-bejönnek, az állandó tagok azonban minden foglalkozáson részt vesznek.

A filmszakkör keretében sokféle cél megvalósítható. A film iránti érdeklődés felkeltése, fenntartása, az értő filmnézés kialakítása. Az alkotó fantázia kibontakoztatása: a pozitív attitűd, az alkotó magatartás erősítése a feladatok megoldása során. E feladatok az egyéni képességek kibontakoztatását és fejlesztését is szolgálják, minden gyerek a saját képességszintjén vesz részt a munkában. Az ötödikesek egy-egy részterülethez végeznek gyűjtőmunkát, a hatodikosok már nagyobb összefüggéseket is átlátnak, összetettebb feladatokat oldanak meg. A csoportok tagjai egymást is támogatják, fejlesztik.

A filmek, amelyeket kiválasztunk és megnézzünk, az erkölcsi érzéket is fejlesztik. Beszélgetünk a történetek kapcsán barátságról, becsületről, tisztességről, segítségéről, szeretetről, összefogásról.

A filmes megfigyelések elemző értékelése a helyes énkép kialakulását is elősegíti.

Törekszünk a humor megértetésére, az optimista világlátás erősítésére.

A csoportmunka során az együttműködés képessége fejlődik.

Fontosnak gondoljuk a média helyes használatára nevelést ebben a fogékony életkorban. A gyerekekre özönlenek az információk, rengeteg vizuális inger éri őket kicsi koruk óta, ám a választásban, a feldolgozásban gyakran magukra maradnak. Igyekszünk támpontokat adni, tisztázni az értékes és az értéktelen fogalmát. Nem didaktikus módon, hanem a konkrét

filmek, filmrészletek kapcsán elgondolkodtatva, megbeszélve, a médiafogyasztók felelősségére is rávilágítva.

Magyar filmeket is válogattunk, ugyanis a hagyományaink megismertetését is lényegesnek tartjuk.

Ilyen pl. a Fehérlófia c. film, amely kapcsán kutattak a gyerekek az ősi motívumokat keresve, s a múltbeli és a mai ember problémáit vizsgálva a képsorok alapján. Ez a film az iskolai tananyaghoz is kapcsolódik, érdekes volt összevetni az alapjául szolgáló népmese és a film világát, a rajzfilm képi megoldásait pl. a sárkányok alakját (háztömb, tankok). Egymás hatását erősíti a kétféle művészeti alkotás.

A film a XX. század elejétől az emberi kommunikáció fontos eszközévé vált. A mozgóképekkel ábrázolt világ a valóság leképezése. A kitalált világban -a filmben-kockázatok nélkül megélhetők az ábrázolt élethelyzetek. Azonosulhatunk a szereplőkkel, felülbírálnak a döntéseiket, együtt gondolkodhatunk velük. Nemcsak pozitív, hanem negatív példákat is mutatunk, ezekben is sok nevelőerő rejlik. Pl.: agresszió a filmben-látjuk, átéljük a szereplőkkel együtt, elítéljük, s talán mi nem leszünk ilyenek. A negatív példák a kritikai érzéket is fejlesztik (pl. giccses, hatásvadász megoldások).

A gyerekek sok olyan filmmel találkoznak, amely rombolja a személyiségüket, nem építi azt. Ezeket a káros hatásokat úgy tudjuk kompenzálni, ha kialakítjuk azokat a médiahasználói és médiabefogadói készségeket, amelyek birtokában el tudják utasítani a számukra káros tartalmakat.

„Az iskola és a család közös felelőssége, hogy a gyerekeket, és a fiatalokat előkészítse egy olyan világra, amelyet a kép, a hang és a szó alkot. A gyermekeknek és a felnőtteknek képeseknek kell lenniük arra, hogy ezt a három jelrendszert kölcsönös összefonódásukban is megfejtse. Ez szükségessé teszi, hogy a követelményekhez hozzáigazítsuk a képzés legfontosabb céljait, amelyeket a „média-alfabetizálás” szóval foglalhatjuk össze.” (Részlet az UNESCO grünvaldi dekrétumából, 1982)

A gyerekek számára egyre nehezebb a pusztán verbális tájékozódás, hozzászoktak az összetett ingerekhez. Míg egy-két évtizeddel ezelőtt egy mesekazetta meghallgatása közben valamennyien figyeltek, megértették a történetet, manapság a mozgóképi megjelenítésre is szükségük van. (Talán emiatt is tűnnek hatékonyabbnak a kooperatív technikák az oktatásban.)

A hatékony és kreatív médiahasználat szintjei közül a szakkörünkben a kritikus médiabefogadói szint elérését tűztük ki célként: alapfogalmakat tisztázunk, megfigyeltetünk, megbeszélünk. Internetes és könyvtári keresésekkel fejlesztjük a gyerekek médiahasználói készségeit.

A film különösen jó eszköz a nevelésre: önmagában is motivál. Filmet nézni mindenki szeret, vonzó a műfaj. Sajnos manapság kevés magyar gyerekfilm készül, s „nemcsak a magyar animáció, általában a magyar gyártású filmek is hiányoznak a közszolgálati csatornákról.” (Kecskeméti Animációs Filmfesztivál- KAFF- 2005-ös vita.)

Katkics Ilona a *Hogy volt!?* c. televíziós műsorban fogalmazta meg, hogy a gyerekeket nem szólítják meg a mai filmrendezők. (MTV Videotár- *Hogy volt!?* A rendező: Katkics Ilona)

A régi filmeket rangos színészekkel forgatták, máig értékesek, érdekesek, segítenek megérteni a szülők, nagyszülők korát- de kellenének olyan új filmek is, amelyek a mostani gyerekek életéről, örömeiről, gondjairól szólnak, az ő világukat ábrázolják.

CSERTÁN SÁNDOR ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA ALSÓNEMESAPÁTI

Az iskolai tehetséggondozás minden esetben azt a célt tűzi ki maga elé, hogy **az iskolába járó tehetséges gyermekek tehetségét ismerve és arra odafigyelve alakítja pedagógiai munkáját**. Az iskolai tehetséggondozás leggyakrabban **tantárgyakra** fókuszál.

Iskolánkban, ahova két kis zalai településről érkeznek a gyermekek nem tudja a” tehetséget” a beiskolázás feltételévé tenni (pl:ének ,nyelvi,számítástechnika stb). Nevelőtestületünket nyitott, jól képzett, sokoldalú ,kreatív pedagógusok alkotják. Hisszük, hogy „mindenki tehetséges valamiben” . Ez azért is fontos,mert tanulóink között nagyon magas a hátrányos helyzetű elsősorban roma gyermekek aránya. Nekik a képességeik kibontakoztatásában csak az iskola tud segítséget adni, mivel a családokban a szegénység az alulmotiváltság nem támogató a tehetségkibontakoztatás területén sem. Igaz magunkra vagyunk utalva, de megvannak az eszközök, az akarat, és a szakértelem ahhoz, hogy a tehetségeket azonosítsuk, és segítsük, "**Integráló**" tehetséggondozást végzünk. Az ilyen intézményekben, mint a miénk magasabb szintű **differenciációval**, speciális pedagógiai technikákkal, jó kapcsolatrendszer kialakításával lehet eredményeket elérni.

A tehetséggondozás területén elsődleges célunk a gyerekek képességeinek feltárása, fejlesztése a leghatékonyabb pedagógiai módszerekkel, eszközökkel. A személyiség fejlesztésére (motiváció, önismeret, alkalmazkodás, moralitás stb.) is nagy hangsúlyt fektetünk, mivel egyetértünk azzal a nézettel:- hogy fejlett személyiség nélkül nehezen képzelhető el a tehetség kibontakoztatása - (*Geffert 1989*). Célunk továbbá, hogy hogyan biztosítsuk a tanulóknak azokat a lehetőségeket, amelyek elősegítik képességeik hatékonyabb kibontakoztatását és fejlesztik a személyiségbeli „háttértényezőket” is.

Konkrét cél:

- a tanulóik egyéni adottságainak, képességeinek felderítése,
- a személyiség sokoldalú kibontakoztatása,
- a tanulók kellő motiválása,
- az egyéni differenciálás megvalósítása.

Arra törekszünk, hogy a tehetséggondozás területén a délelőtti és a délutáni foglalkozások szervesen kapcsolódjanak egymáshoz, és a tantervi követelmények legmagasabb szinten való teljesítésével párhuzamosan, délután a tanulóink más területeken is kipróbálhassák magukat. A délutáni, foglalkozások kötetlenebbek és különböző szervezeti keretekben és helyszíneken zajlanak. A gyerekek hagyományos osztálykeretben tanulnak délelőtt, ahol napi gyakorlat a differenciált rétegmunka és az új hatékony tanítási- tanulási módszerek, technikák. (kooperatív technikák alkalmazása, drámapedagógia, projekt módszer,kedves

ház pedagógiája stb. A délutáni foglalkozásokon keretében még nagyobb lehetőség van differenciálásra, többletismeretek és új probléma megoldási módszerek szerzésére, valamint az órai anyag gyakoroltatására is. Tanórán kívül különböző *szakkörök, kézműves foglalkozások, sportkörök, szabadidős tevékenységek, nyári és erdei táborok*, kihelyezett művészeti oktatás, tanodai program közül válogathatnak a tanulók. *Tanulmányi kirándulások* keretében olyan helyszínekre igyekszünk elvinni a tanulókat, amelyek nemcsak a nevezetességeik miatt maradnak emlékezetesek, hanem kapcsolódást is mutatnak valamely tananyaggal.

Tehetséggondozás a tanórán

Megítélésem szerint a tehetséggondozásnak jelen kell lenni a hétköznapiakban, a tanórákon is. Természetesen sokkal könnyebb, ha egy tagozatos csoportban tanítunk, de normál osztályokban is feltétlenül szükség van arra, hogy többet kapjanak a gyerekek, mint az elmélet és a típuspéldák sulykolása.

Cím:

Játszva tanulj!

/Kooperatív technikák alkalmazása tehetséggondozáson/

Osztály: 2. osztály

Eszközök: feladatlapok, értékelőlap, szókétyák, filctoll, ragasztó

Az óra menete:

1. A vendégek köszöntése

- Napszaknak megfelelően
- Magánhangzókkal
- Metakommunikációs jelekkel

2. „Betűvadászat” és beszélgető kör

/ 1. melléklet/

Feladat leírása:

- A dobozból húzzon mindenki 2-2 kártyát.
- Az alábbi szavakat a betűhalmaz rejti. Ezek vízszintesen, függőlegesen vagy átlósan helyezkednek el. Vigyázz, mert egyes szavak visszafelé tudsz kihúzni!
- A megmaradó, fel nem használt betűket vízszintesen, folyamatosan összeolvassátok, megkapjátok a megfejtést.

Mit gondoltok, miért ezt a címet választottam? Honnan ismerős ez a cím?

/ A mesék birodalma. /

3. Az órai értékelés megbeszélése

A mesék birodalma című fejezet első meséje Az égisz érő mesefa volt. Elhoztam nektek ezt a mesefát. Minden jól megoldott feladatért egy-egy levelet Ragaszthattok fel, amin egy-egy mese címe van.

4. Csoportalakítás: embermozaik

A mesedobozomból mindenki húzzon ki egy meseszereplőt. Járjatok körben az Asztalok között! Üljetek le ahhoz az asztalhoz, amelyik mesében a te szereplőd Van!

A nyuszi, az őzike, meg a répa – nyuszi, őzike, répa

A favágó és a vízitündér – vízitündér, favágó, a favágó barátja

A kiskakas gyémánt félkrajcárja – kiskakas, törökcsászár, félkrajcár

A csoportszerepek megbeszélése

Az általad húzott kártyát, ha szétnyitod, megtalálod benne, hogy mi leszel a mai napon!

/ íródeák, szóvivő, eszközfelelős/

MAGYAR NYELV és IRODALOMI BLOKK

5. Szókincsfejlesztés: Képes szóolvasás kerekasztallal /2. melléklet/

A mesék birodalmában nagyon sok szóval és kifejezéssel találkoztunk.

Tudjátok-e, hogy melyik szó mit jelent?

Vegyétek elő a kiskutyás borítékból a feladatlapot?

A táblázatban szavakat és képeket láttok. Amelyik szó jelentése illik a képre, annak sorszámát karikázd be, amelyik nem annak a sorszámát húzd át!

Ellenőrzés: a tanító mondja a a bekarikázott számokat

Értékelés: falevél

6. Vadászat elbújt állatokra /3. melléklet/

A meséknek sok állat szereplője volt. Velük kapcsolatosan készítettem egy nyelvi játékot.

A szavakban egy-egy állat neve rejtőzött el. Keressétek meg, és írjátok le! A feladatot a cicás borítékban találjátok.

Ellenőrzés: javítókulcs

Értékelés: falevél

7. Memóriafejlesztő /ötletroham

Az előző feladatnál már említettem, hogy sok mesének állat volt a Szereplője/főszereplője. Állatneveket fogok mondani egyesével, s meg kell mondanotok, hogy szerepeltek-e a tanult meséinkben?

kiskakas

holló

elefánt

farkas

róka

nyúl

borz

kiskakas

kiskakas

Még nem fejeződött be a feladatunk. Soroljátok fel közösen, az előző állatok közül kik voltak a szereplőink?

/ a felsorolásból kimarad: vaddisznó, borz/

8. Betűpótlás – kakukktojás /kerekasztal

/4. melléklet

Beszélgető kör:

- A múlt környezet órán milyen állatokról tanultunk? /madarak/
- Milyen tulajdonságokat ismertünk meg? Gyűjtsük őket össze!

Madarak is szerepeltek a mesékben. Tudod-e, hogy melyik madarunkat becézik mátyásmadárnak? Megtudhatod, ha helyesen pótolod j vagy ly betűkkel a következő szósor madárneveit, mivel a keresett madárnév kilóg a sorból.

A feladatot az egeres borítékban találjátok.

Ellenőrzés: a megoldást megsúgják a szóvivők a tanítónak

Értékelés: falevél

1. melléklet

Betűvadászat

Az alábbi szavakat a betűhalmaz rejti. Ezek vízszintesen, függőlegesen vagy átlósan helyezkednek el. Vigyázz, mert egyes szavak visszafelé tudsz kihúzni!

A megmaradó, fel nem használt betűket vízszintesen, folyamatosan összeolvasva megkapjátok a megfejtést.

ÓRIÁS, ÍZ, TÜNDÉREK, HEGEDŐ, TEVE, SÜN, HAJÓ,

**GALAMB, SZÚ, FARKAS, OLLÓ, HÓEMBER, AUTÓ,
GOMB,**

CSIGA, ALMA, FÓKA, ELEFÁNT,

A G K E R É D N Ü T

M A O E F A R K A S

Ő L L M U E L A S T

D A L T B É G M N Ó

E M Ó M K I B Á A R

G B E I S R F O D I

E Ó A C L E M Ó A Á

H A J Ó L S Ü N K S

Í Z T E V E S Z Ú A

MEGFEJTÉS: _____

2. melléklet

<p>1. öt 2. csenget 3. három 4. légy</p> <p>5 6 4 3 2 ☺</p>	<p>5. nyakkendő 6. mester 7. sapka 8. meleg</p> 	<p>9. kolbász 10. osztály 11. napló 12. szél</p> 
<p>13. hangos 14. ifjú 15. összeadás 16. néz</p> <p>43+8=51</p>	<p>17. megtanul 18. terjedne 19. gyümölcsös 20. berajzol</p> 	<p>21. gyertya 22. térkép 23. méz 24. ég</p> 
<p>25. lobog 26. front 27. zászló 28. táj</p> 	<p>29. sóhaj 30. tanács 31. blúz 32. tárlat</p> 	<p>33. utána 34. ezer 35. gyümölcs 36. kosár</p> 

3. a melléklet

Vadászat az elbújt állatokra

bocskor: _____

járóka: _____

gőz: _____

galiba: _____

zászló: _____

pasas: _____

3. b melléklet

Javítókulcs: bocskor, róka, őz, liba, ló, sas

4. melléklet

Betűpótlás – kakukktojás

Tudod-e, hogy melyik madarunkat becézik mátyásmadárnak? Megtudhatod, ha

helyesen pótolod a j vagy ly betűkkel a következő szósor madárneveit, mivel a

Keresett madárnév kilóg a sorból.

harká ____, **kese** ____, **ű**, **bago** ____, **gó** ____, **a**, **karva** ____, **sza** ____, **kó**,
só ____, **om**, **fogo** ____, **sirá** ____, **ö** ____, **v**, **seregé** ____, **pu** ____, **ka**

Logikai Táblajáték program a Csertán Sándor Általános Iskolában

"az emberi kultúra a játékban, játékként kezdődik és bontakozik ki" - Johann Huizinga

Iskolánk megalakulásának pillanatától kezdve tudatosan vállalta, hogy a tapasztalást, a tanulási képességek fejlesztését középpontba állító programot valósít meg. A logikai játékok magasabb szintű művelése a magatartás magas szintű kultúrája.

A játék élmény, élvezet, az örömszerzés érdekében végzett tevékenység, amelyben a motívumok és célok egybeesnek, önként vállalt tevékenység, így a gyermek saját maga szabályozza az örömszerzés mértékét. Mivel nap mint nap azt érzékeljük, hogy a tömegkultúrában egyre inkább teret hódít az igénytelenség, szükség van olyan tevékenységekre, amelyek a gyermekek más irányú fejlődését szolgálják szellemi, lelki téren egyaránt. Ugyanakkor a játéknak fontos társadalmi haszna is van, jelentős szerepet játszik a társas-kapcsolatok kialakulásában, a kultúra egy része. A játék közben a fair play, a szabályok betartása kerül előtérbe, a helytállás fontosabb a győzelemnél, gazdagodik a jellem, kockázatvállalásra és önfegyelmre nevel, jelentős szerepe van a lelki egyensúly kialakításában, fenntartásában.

Az emberiség legnagyobb szellemi alkotásai közé tartoznak a *táblajátékok*. Ezek valamilyen téglalap, vagy négyzet, esetleg hatszög alakú, mezőkre, vagy pontokra felosztott játéktéren, táblán korongokkal, golyókkal vagy bábukkal játszott játékok. Alkalmazásuk során a tanulók a táblajátékon keresztül képessé válnak a pontos, kitartó, fegyelmezett munkára, törekednek az önellenőrzésre és képesek lesznek várható eredmények becslésére.

A logikai- és táblajáték-foglalkozások fő célkitűzései között szerepel a gyerekek értelmi képességének fejlesztése, a szabadidő igényes, tartalmas eltöltése, a társas élet, a szociabilitás erősítése, **a rendszeres megmérettetés, versenyzés, vagyis a tehetséget mutató tanulók gondozása** és a hagyományápolás.

A játékot úgy kell megszervezni, hogy mindvégig törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére.

Feladatok:

- Matematikával való szoros kapcsolata miatt logikus gondolkodásra, következtetésre nevel. A logika feladata azon feltételek tisztázása, amelyek a helyes következtetés szabatos megfogalmazásához szükségesek, azon eszközök megadása, amelyek segítségével ellenőrizhetőek, hogy a következtetések valóban helyesek-e. Többféle megoldás keresésével, megtalálásával és megbeszélésével a logikus gondolkodást fejlesztjük.

A matematikában a logikai játékok segítségével sikereket érhetünk el a valószínűség számításban, kombinatorika területén, fejleszti a kombinatív készséget, a kreativitást, a problémahelyzetek önálló, megfelelő önbizalommal történő megközelítését, megoldását. Fejleszti a tanulók modellalkotó tevékenységét, kialakítja a megfogalmazott összefüggések, hipotézisek bizonyításának igényét, fejleszti a térbeli tájékozódást és az esztétikai érzéket.

- Problémamegoldásra nevelés fontos feladat. A táblajátékok alkalmazása során mindvégig előtérbe kerül a széles körű tapasztalatszerzés, amely segíti a matematikában való jártasság kialakítását. A logikai játékok alkalmazásának segítségével az elsajátítandó tananyagban feltételezéseket fogalmazunk, fogalmaztatunk meg, amelyek néhány lépésben bizonyíthatóak vagy megcáfolhatóak. Fontos a bizonyítás iránti igény felkeltése, különféle bizonyítási módszerek megismerése, fogalmak, szabályok pontos megfogalmazása, önálló ítéletalkotás, a problémák különböző oldalról történő megközelítése, a gyakorlatorientáltság, a pontosság, ütemezés és a tervezés fejlesztése.
- Személyiségfejlesztés, személyiségnevelés lényege a játéktevékenység feltételeit és kereteit alkotó pedagógiai helyzetek kialakítása és e helyzetekben tervezett tevékenységek megvalósítása. A tevékenység során magatartási, gondolkodási szabályokat, elvárásokat állítunk a gyerekek elé, amelyeken keresztül megtanulják helyesen értékelni magatartásuk helyességét és betartják a szabályokat. A normák erőssége, kényszerítő ereje fejlesztő hatású, a szabályok alkalmat adnak a rendszeres visszacsatolásokra, amelyen keresztül a gyerekek képesek lesznek követni az irányított folyamatokat.
- Viselkedésformák kialakítása fontos feladat. A nyerő és vesztes helyzetek, a kitartás, az elszántság, a célorientáltság, a merészség, a kockázatvállalás és megfontoltság, a határozottság, a felelősség vállalás, a szabályok betartása, kudarcátűrés, türelem, kapcsolatteremtés, empátia, együttműködés, szociabilitás, udvariasság, fegyelmezettség, rendszeret és nem utolsósorban a sikerorientáltság, talpraesettség fejlesztését is elősegítik a táblajátékok.

A logikai játékok jól használhatóak a konfliktushelyzet kezelésénél, ahol érdekek, értékek, nézetek, szándékok kerülnek egymással szembe nyílt – tevékenységekben is megnyilvánuló – vagy rejtett – tudati, érzelmi szint – formájában. Segítségükkel megvalósítható a gyerekek tetteinek céltudatos és tervszerű alakítása, illetve a gyerekek számára mindazoknak a társadalmi pedagógiai feltételeknek a biztosítása, amelyek lehetővé teszik, hogy a személyiséget sokoldalúan kifejlesszük, képességüket lehetőségeiknek felső határáig kiműveljük.

Szokások kialakulásánál nagy szerep jut a logikai táblajátékoknak, mivel az ismétlődő játék helyzetekben a folyamat lényege a dinamikus sztereotípiák. A helyes viselkedés elsajátítása hatással van az alkalmi viselkedésre, befolyásolja, meghatározza azt. A táblajáték alkalmazásának egyik nagy hozadéka a csapatmunkára való alkalmasság kifejlesztése, amelyben elsősorban a kommunikációs- és elemző készség kap helyet.

A logikai és táblás játékok szoros kapcsolatban állnak a matematikán kívül más tantárgyakkal is.

- Történelem: kutatják a logikai és táblajátékok keletkezését, országok, népek uralkodók, híres emberek szerepét a játékok elterjesztésében, megismerkednek a játékok népszerűsítésében szerepet játszó történelmi személyiségekkel
- Földrajz: játékoknak a Földön való megjelenésével, elterjedésével foglalkoznak
- Irodalom: irodalmi nagyjaink játékszennvedélyéről beszélgetnek
- Ének-zene: említést tesznek Rossiniról
- Rajzóra: Pieter Van Huys vagy Baugin vagy a magyar Vámosi Tamás nevét ismerik meg
- Informatika: ezerféle táblajátékra lelnek rá a különböző weboldalakon

Nevelési cél:

Biztonságos, derűs légkörben egyéni képességeiknek megfelelően fejlesszük a gyermekeket az életkoruknak legmegfelelőbb eszközzel, a játékkal. Emellett konkrét célunk, hogy az alapoktatás befejezésével a gyermekek legyenek életkoruknak megfelelően önállóak, magabiztosak, legyenek képesek gondolataikat érthetően közölni, tudjanak a közösség elvárásaihoz megfelelően alkalmazkodni, érzelmeiket szocializált formában kifejezésre juttatni. Legyenek derűsek, bizakodóak, egymást elfogadóak. Tevékenységünkkel a játékokat helyezzük a középpontba, és katalizátorként alkalmazzuk azokat a gondolkodási, a társadalmi és érzelmi készségek elsajátításában.

Tehetséggondozás – Képességfejlesztés

1–4. évfolyamokon tanulóink megismerik a sakk alapjait, valamint több (5-8) egyéb logikai képességet fejlesztő játékot (pl. amőba, set, scrabble). Ezek a foglalkozások délelőtt különböző tárgyakba épülve, illetve délutáni szabadidő tevékenységek között kapnak helyet, módot adva a tanult játékok elsajátítására, gyakorlására.

Évről-évre bővül a megismert logikai játékok köre, amelyben második évfolyamtól helyet kapnak a számítógépes logikai játékok is. Fokozatosan - a gyerekek érdeklődése és tehetsége szerint – differenciálódnak a játékok fajtái, mód van arra is, hogy kevesebb játékkal, de elmélyültebben foglalkozzanak. A 4. évfolyam végén előtérbe kerülnek a stratégiai játékok, (pl Go, Riziko, Catan, stb).

A játék áthatja számos egyéb rendezvényünket, havonta egy pénteken életkorhoz nem kötött, tagozati szintű játszóházat tartunk. Örülünk, ha a Szülők is szívesen játszanak velünk és gyerekeikkel!

Az iskolai nevelés folyamatában -tanórán és szabadidőben egyaránt - tudatosan fejlesztjük a gyerekek alapképességeit. Az egyénre szabott fejlesztésben külön gondot fordítunk a tehetséggondozásra, s a nyerési stratégiák megismerésére, gyakorlására.

Első osztálytól kezdve játszunk, fejlesztve ezzel a logikai gondolkodást, kreativitást, önfegyelmüket, együttműködési készségüket és a toleranciát is.

Tapasztalatok:

A gyerekek jelentős és tartós javulást érnek el a stratégiai érvelés és a problémamegoldás területein, sőt iskolai eredményük is pozitív irányba változik.

A gyerek hite megerősödik önmagában, és ez az igazi motiváció. A siker növeli a személyiség önmagába vetett hitét. Az iskolának abban van óriási felelőssége, hogyan fejleszti a gyerek képességeit, hogyan fejleszti önértékelését, önbizalmát, illetve hogyan idomítja viselkedését. A gyermeknek hinnie kell abban, hogy az elé állított feladatot meg tudja oldani. Ez pozitívan hat önbecsülésére, amely nagy támasza a tanulmányi előrehaladásnak. A képességek kibontakoztatásának egyik útja a tantárgyi előrehaladás segítése, és ezen keresztül az önbizalom növelése. A célunk annak tudatosítása, hogy a teljesítmény kitartó munkával növelhető és tartóssá tehető. Ennek egyik eszköze a különféle versenyeken való megmérettetés. Biztosítanunk kell a sikerhez vezető helyzet megteremtését, lehetőséget adva a gyerekek képességeinek kibontakoztatására. Az iskolai siker és a magatartás nem választhatóak el élesen egymástól, hiszen a tanulási siker, az önbizalom megkönnyítheti a beilleszkedést a közösségbe.

A logikai játékok alkalmazásának nagy előnye, hogy a legfogékonyabbak együtt tanulnak a lassabban haladókkal.

A logikai játékokat remekül tudjuk alkalmazni frontális-, egyéni-, páros- és csoportmunkában személyre szabottan, differenciáltan.

A táblajátékot játszó, azokban versenyző gyerekek nemcsak matematikából lesznek jobbak, hanem nyíltabbakká, bátrabbakká válnak, megnő az igazságérzetük, a szociabilitásuk. A játékok megismertetése során, a szabályok értelmezése, vagy a közös játszmaelemzések során számtalan egyéb információ és tudás adható át más tantárgyak anyagaiból is úgy, hogy közben nem is érzékelik a gyerekek tanulás „munka-fáradtságát”. Az önfelelt szórakozást követően marad meg a hasznos ismeretanyag.

ARANY JÁNOS ÁLTALÁNOS ISKOLA LETENYE

Természettudományi szakkör a tehetség kibontakoztatására

A jó gyakorlat céljai:

A természettudományok népszerűsítése, megszerettetése. Tehetséggondozás.

A természettudományok sokszínűségének, komplexitásának megláttatása, felfedeztetése.

A konstrukció keretében a tehetséges tanulókkal való foglalkozás valósul meg a tehetség gondozás módszereivel, amely hozzájárul az oktatás minőségének és hatékonyságának javításához.

Kiemelten kezeljük a következő területeket: -a tanulás tanítása, gondolataink közlésének módja, tolerancia, a sikerélmény feldolgozása, kudarc átélése, megfelelő motiváció megkeresése.

Az iskolai tehetséggondozás feltételrendszerének fejlesztése, a pedagógusok szakmai-módszertani felkészítése. Az iskolai tehetséggondozási tevékenységek és programok (pl. tanulmányi versenyek) ösztönzése, elterjesztése és a tehetséges fiatalok bekapcsolása az iskolai tehetségsegítő programba.

A módszer alkalmazásának célja:

A problémamegoldó képesség, ítélőképesség, találékonyság, rugalmasság, stb. tulajdonságok fejlesztése, a megfelelő, leoptimalisabb terheléssel. Megvalósításában törekedni kell arra, hogy minden tanuló megtalálja a felkészültségéhez szükséges, az igény szintjéhez igazodó feladatsort.

Alkalmazott módszerek:

- Kooperatív módszer
 - Projekt módszer
 - Gyakorlati megtapasztalás (kirándulások, makett készítés, kísérlet)
- A személyes tapasztalatok gyűjtése, a kísérletek során a megfigyelések és tapasztalatok valamint azok magyarázata fontos nevelési tényező.
- A program tartalmából adódóan rendszeresen ellenőrizzük tanulóink fejlődését.

Módszereink a következők:

- Előadások megtartása
- Tabló készítés megadott témában
- Makett készítés
- Kvíz játék levezetése- aktiviti- megtervezése
- Érdekes kísérletek bemutatása
- Levelezős verseny értékelése
- Tesztverseny a résztvevők között
- Verseny csapatok között
- Verseny egyéniben

Kompetenciák fejlesztése:

- A természettudományokhoz és azok alkalmazásához kapcsolódó kompetenciák Szerezzenek a tanulók olyan komplex természettudományi ismereteket, amelyeket képesek mozgósítani a mindennapi életben felmerülő problémák megoldása során. Értékeljék a természettudományok különböző területei közötti szoros kapcsolatokat. Tanúsítsanak érdeklődést a természettudományok fejlődésének az egyénre, a társadalomra és az egész Földre gyakorolt hatásaival kapcsolatban.

- Digitális kompetenciák: információk felismerése, értékelése, tárolása, bemutatása. A digitális képességek birtokában tudjanak önállóan is szöveges és vizuális információkat összeállítani, azokat szemléletesen bemutatni. Mindezekkel hozzájárulhatunk a számítógépes alkalmazások (szövegszerkesztés, információ tárolás, az internet használata) képességeinek kialakításához, a tanulók kreativitásának fejlesztéséhez és az egyéni érdeklődés szerinti tanulás motiválásához is.

- A hatékony, önálló tanulás
Az önálló tanuláshoz szükséges képesség (egyéni tanulási stratégiák kidolgozása, motiváció, figyelem, a munka értékelése

- Matematikai kompetencia

A tanulók problémamegoldó gondolkodása és feladatmegoldó készsége. Cél, hogy tudják alkalmazni a tanult matematikai ismereteket a fizikai, kémiai problémák megoldására. Tudjanak táblázatokat és grafikonokat elemezni, illetve mérési eredményeket grafikonon ábrázolni.

Kiemelt célunk a tanulók eltérő szociális helyzetéből, fakadó esélykülönbségek mérséklése, a tehetséggondozási szolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés. Legfontosabb pedagógiai elveink a gyermekek érdeklődésének központba helyezése, a kiscsoportosság, az oldott légkör biztosítása, a gyermekek érdeklődésének, kíváncsiságának felkeltése, információéhségük kielégítése mellett a gyermekek együttműködési készségének fejlesztése. Nagy hangsúlyt fektetünk az egészen korai tudományra nevelésre, a kérdezés, és a megismerés örömeinek megélésére, a logikus és a kreatív gondolkodás együttes fejlesztésére, és a különböző információk közötti kapcsolatok kialakítására. Ehhez nagy segítségünkre lehet a szülői háttér, megfelelően érdeklődő beállítottságával, érzelmi és gyakorlati támogatásával.

APÁCZAI CSERE JÁNOS ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ZALAEGERSZEG

A zalaegerszegi Apáczai Csere János Általános Művelődési Központ Gimnázium a 2010/2011. tanévben tizenharmadik alkalommal rendezte meg az *Idegen Nyelvi Fesztivált* középiskolás, valamint második alkalommal általános iskolások számára.

A kezdetben *Idegen Nyelvi KI MIT TUD?!* néven meghirdetett program intézményszintű versenyként indult, melyen az ÁMK gimnáziumának az idegen nyelvek tanulása terén kevésbé sikeres tanulói is megmutathatták, hogy mit tudnak az idegen nyelven: énekelni, rap-pelni, szavalni stb. A verseny sikerén felbuzdulva következő évben a megyeszékhely, majd a megye középiskolái is csatlakoztak a rendezvényhez. Az utóbbi négy évben sor került a programnak a nyugat-dunántúli régióra való kiterjesztésére, ám a külföldi testvériskolák bevonása révén nemzetközi megmérettetésekre is sor került.

A program célja az eszközszerű nyelvhasználat: az idegen nyelv csupán eszköz, melynek segítségével a versenyzők megmutatják, mire képesek a vers- és prózamondás, az ének, a zene, a színjátszás terén. A verseny kategóriái kezdetben: vers- és prózamondás; ének; rövid jelenet. Az általános iskolás korosztály esetében továbbra is e három kategóriában zajlik a verseny, a középiskolás korosztály esetében azonban bővültek időközben a kategóriák, megjelent a modern ének, a klasszikus ének és a musical kategória is.

A középiskolai Fesztiválon átlagban 400 diák és 20 kísérő tanár vesz részt Zala, Vas és Veszprém megye középiskolaiból. Az egész napos rendezvényen angol, francia, német és

olasz nyelvből látható a legtöbb fellépő, ám egyre több kisebb vagy ritkább nyelvből is érkeznek nevezések, ezek esetenként: horvát, japán, latin, lengyel, lovári, orosz, román, spanyol vagy az olasz nyelv szárd nyelvjárása.

A Fesztivál 2008-tól saját logoval rendelkezik:



Az Idegen Nyelvi Fesztiválról beszámoló jelent meg többek között a Zalai Hírlap 2007. december 9-ei számában:

„Tíz éve apáczais tanárok gondolták ki, hogy idegen nyelvű ki mit tudal élményszerűbbé teszik intézményükben a nyelvoktatást. Az évek során olyan népszerűvé vált e rendezvény, hogy (...) már regionális fesztiválra várták a fiatalokat.”

Riportot közvetített a programról az m1 csatorna Fogadóóra című műsorában 2009. december 27-én, mely megtekinthető a következő internetes oldalon:

<http://www.mtv.hu/videotar/?id=35429>

A rendezvényről a Tempus Közalapítvány is elismerőleg nyilatkozott az Európai Nyelvi Díj 2008. évi pályázat kapcsán:

„A pályázatban bemutatott idén tizedik alkalommal megrendezésre kerülő program fő célkitűzése az élményszerűség és az eszközszerű nyelvhasználat. A rendezvény a jelentkező nyelvtanuló és a felkészítő tanárok számára fontos motivációs erővel bír. Nagy erénye a fesztiválnak, hogy minden nyelven lehetővé teszi a nevezést. A program újszerűség a műveltségterületek és a nyelven kívül kompetenciák összekapcsolása az idegen nyelv használata során. A gondosan elkészített pályázati anyag által élénk tárt program érdekes színfolt a nyelvi készségek alkalmazásában (...). A pályamunka motivációs erővel bíró, a nyelvalkalmazást élményszerűvé tevő, a résztvevők és a közönség számára szórakoztató, igen nagy háttérmunkával és intézményi összefogással bíró rendezvénysorozatot mutat be (...).”

Rendezvényünk a Tempus Közalapítványhoz benyújtott sikeres pályázat értelmében a *Kreativitás és Innováció Európai Éve 2009* hivatalos magyarországi és európai programsorozatának részét is képezte.

A verseny zsűrizésére egyfelől neves helyi szakembereket, nyelvtanárokat kértünk fel, másfelől a rendezvényt támogató intézetek és cégek képviselőit. Jelentős a Fesztivál szakmai támogatottsága, több nagykövetség, nyelvi intézet, tankönyvkiadó, nyelviskola is évek óta szponzorálja a programot.

A zsűritagok minden alkalommal nagy elismeréssel nyilatkoznak a produkciókról, a felkészítő tanárok munkájáról, valamint intézményünk kezdeményezéséről.